

Tilläggsbudget 2025

Västra Götalandsregionen

samt plan för ekonomi 2026–2027

Centerpartiet

VÄSTRA GÖTALAND

Innehållsförteckning

Förord gruppledare	2
Utmaningar och fokus i budgeten inför 2025	3
Västra Götalandsregionens ekonomi	7
Fördelning regionbidrag för 2025	7
Ekonomitabeller	8
Beslutspunkter	10

Förord gruppledare

Nycklarna till Västra Götalandsregionens framgång är breda politiska överenskommelser, ekonomiskt ansvarstagande, långsiktiga inriktningar med utvecklingsfokus samt ett förtroendefullt samarbete mellan politik och förvaltning.

Genom att koppla samman uppdrag inom hälso- och sjukvården med regional utveckling, kultur och kollektivtrafik samt dra nytta av Västra Götalandsregionens storlek och samlade kompetens kan regionen i samverkan med andra aktörer i samhället utveckla lösningar och påvisa att en omställning till ett hållbart välfärdssamhälle är möjligt, också för framtida generationer.

Regeringens budgetproposition för 2025, presenterad den 19 september, innebär ett ökat sektorsbidrag om 330 miljoner kronor för Västra Götalandsregionen. En ny skatteunderlagsprognos från SKR ger dessutom 383 miljoner kronor mer i skatteintäkter än vad som beräknades i april. Samtidigt visar en uppdaterad pensionsprognos på ökade kostnader för pensionerna om 130 miljoner kronor. Med anledning av att Västtrafik har ett lägre behov av driftbidrag för 2025 än vad tidigare gjorts prognos för minskas regionbidraget till Infrastruktur- och kollektivtrafiknämndens (IKN) med 100 miljoner kronor. Sammantaget innebär det att det ekonomiska utrymmet för 2025 ökat med 683 miljoner kronor jämfört med när budgeten fastställdes i juni.

Centerpartiet väljer att satsa dessa medel på att öka invånarnas tillgång till vård, så att fler får snabb och bra hjälp när de behöver den. Sveriges och Västra Götalands sjukvård rankas högt när det gäller kvalitet och medicinska resultat, tack vare våra engagerade medarbetare som varje dag gör sitt yttersta för att ge invånarna bästa möjliga vård. Men en stor utmaning kvarstår: tillgängligheten.

Operativa hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag utökas därför med 623 miljoner kronor för vidare fördelning i syfte att förbättra tillgängligheten till specialistsjukvård för invånarna i Västra Götaland. En avgörande förutsättning för det fortsatta arbetet är ett ökat fokus på regiongemensamma prioriteringar och genomförandet av sjukhusens beslutade åtgärdsplaner. För att nå målet om en nära och tillgänglig vård krävs en starkt samverkan mellan sjukhus och primärvård samt ett ökat tempo i omställningsarbetet, samtidigt som sjukvårdens hälsofrämjande uppdrag lyfts fram.

Ingen ska behöva vänta på vård i onödan när kapacitet finns, men Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet i den nuvarande politiska ledningen i Västra Götalandsregionen sätter organisationen framför patienterna i sitt budgetförslag och fokuserar enbart på att öka vårdproduktionen i egen regi. Med de 500 miljoner kronor som Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade om i oktober för upphandling av vård, finns nu en tillgänglighetspott om totalt 2,1 miljarder kronor. Dessa medel kan användas av nämnden för att tilldela både regionens sjukhus och privata vårdgivare resurser för att minska värdköerna och säkerställa att fler invånare får vård i tid. Utan dessa satsningar saknas resurser för att minska köerna, och ändå när Västra Götalandsregionen inte ens 75 procent vad gäller vårdgarantin för sina invånare. Genom att stärka primärvården och fokusera mer på förebyggande och hälsofrämjande insatser kan sjukhusen avlastas. Därför beslutade Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden i oktober att tillföra 300 miljoner kronor för att stärka primärvården.

Samtidigt får vi inte tappa fart när det gäller den regionala utvecklingen. När fler har ett jobb att gå till säkras Västra Götalands välfärd och det sociala skyddsnätet för framtida generationer. Därför måste vi se till att skapa en attraktiv miljö för både boende och företag, och locka fler människor att besöka eller bosätta sig här. Västsverige behöver alla som vill bidra till framtiden. För att främja tillväxt och skapa fler västsvenska jobb måste vi stärka kompetensförsörjningen och innovationen. En väl fungerande infrastruktur och kollektivtrafik måste till för att kunna bo, leva och verka i alla delar av vårt län. För att attrahera nya företagsetableringar men också för att behålla befintligt näringsliv i Västsverige är en stabil elförsörjning avgörande. För att säkra nödvändiga investeringar måste vi se till att Västsveriges röst blir hörd på nationell nivå.

I detaljbudgeten 2025 för Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden, Kulturnämnden, Miljö- och regionutvecklingsnämnden och Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden fick Centerpartiet igenom flera viktiga förslag som driver Västsverige framåt. Även i opposition tar vi ansvar för ett grönnare, friare och tryggare Västra Götaland.

Cecilia Andersson, gruppledare för Centerpartiet i Västra Götalandsregionen

Utmaningar och fokus i budgeten inför 2025

INNOVATION OCH GRÖNT LEDARSKAP SKAPAR TILLVÄXT

Västsveriges näringsliv behöver el

Just nu genomgår industri- och transportsektorn en historisk omställning, där 160 000 arbetstillfällen i Västsverige är beroende av att tillverkningsindustrin ställer om från fossila bränslen till el, vätgas och biogas. Regionen har därför tillsammans med alla 49 kommunerna undertecknat en regional energiöverenskommelse och en handlingsplan för att möta målet till 2030. Detta markerar viktiga steg för att främja lokal kraftproduktion och stärka elnätets kapacitet. Som samhällsledare är det vår skyldighet att skapa rätt förutsättningar för företagen att anpassa sig till den nya verkligheten, annars riskerar vi att förlora företag och investeringar till länder med mer gynnsamma förhållanden. Den industriella sektorn i Västsverige är en grundpelare för hela Sveriges ekonomi.

Stärk forskningsmiljön för att locka talanger och främja tillväxt

Under de senaste fem åren har en tredjedel av svenska företags FoU-investeringar riktats till Västsverige, där life science är en prioriterad sektor och en stark exportvara. Genom GoCo Health Innovation City och Sahlgrenska Universitetssjukhuset har Västra Götaland unika förutsättningar att driva forskning och innovation inom hälsa och läkemedel. För att behålla vår världsledande position krävs fortsatta satsningar på en stark forskningsmiljö, vilket bidrar både till nya medicinska innovationer och tillväxt i Västra Götaland. Projektet Sahlgrenska Life, drivet av VGR i samarbete med Göteborgs Universitet och näringslivet, är avgörande för denna utveckling, och upphandling för hus 2-3 behöver slutföras under nästa år.

VGR ska fortsätta driva regional utveckling genom samarbeten mellan akademi, näringsliv och samhällsaktörer, för att säkerställa länets konkurrenskraft nationellt och internationellt. Science Parks i Borås, Trollhättan, Skövde och Göteborg, samt GoCo Health, skapar viktiga samarbeten mellan småföretag, akademi och offentliga aktörer, vilket stärker den västsvenska arbetsmarknaden. Entreprenörskap som bygger på cirkulär ekonomi och klimatvänliga lösningar ska uppmuntras för en hållbar tillväxt.

Västsvensk mat ger jobb och stärker beredskapen

Västra Götalandsregionen är Sveriges största matproducent och en ledare inom forskning och innovation. Trots en stark infrastruktur med science centers, högskolor och naturbruksgymnasier, finns det ett glapp mellan den forskning som tas fram och näringarnas förmåga att implementera den i praktiken. Det är viktigt att skapa en brygga mellan forskning och tillämpning. Att möjliggöra för de gröna näringarna att testa och demonstrera ny teknik stärker Västra Götalands konkurrenskraft och hållbara utveckling,

De blå och gröna näringarna har en enorm potential att bidra till en mer hållbar och resilient framtid för Västsverige. Genom att öka den lokala matproduktionen kan vi minska både miljöbelastningen och vårt beroende av importerad mat, samtidigt som vi skapar fler arbetstillfällen i kust- och landsbygdssamhällen. Detta kan leda till en stärkt ekonomisk bas och en attraktivare livsmiljö för både boende och besökare. Livsmedelsproduktionen spelar också en nyckelroll i vårt totalförsvar. Klimatförändringar och den oroliga omvärlden har på ett tydligt sätt visat hur sårbara vi är i dag.

För oss är det självklart att den mat Västra Götalandsregionen upphandlar i så stor utsträckning som möjligt producerats inom länet och alltid lever upp till de villkor som svenska jordbrukare verkar under. Vi vill att upphandlingar av mat ska delas upp och göras mindre för att ge möjlighet till mindre aktörer att leverera till Västra Götalandsregionens kök.

FRI RÖRLIGHET OCH JOBB- OCH STUDIEMÖJLIGHETER I HELA VÄSTRA GÖTALAND

Västra Götaland är stort till ytan med långa avstånd och stora variationer. Oavsett var i länet man föds, bor eller verkar ska man ha möjlighet att förflytta sig och utvecklas. Det kräver en fungerande infrastruktur som binder samman hela länet, en attraktiv kollektivtrafik och utbildningar som möter människor på olika platser i livet.

Kompetens som kraft för tillväxt

Med en arbetsmarknad i snabb förändring och hotande arbetskraftsbrist är utbildning avgörande för Västsveriges utveckling. Trots detta saknar 16 procent av grundskoleeleverna i Västra Götaland gymnasiebehörighet, vilket ökar risken för utanförskap. Att fler unga fullföljer sina studier är en av våra mest angelägna uppgifter. Livslångt lärande och tillgång till olika utbildningsvägar är avgörande.

Campus Dalsland, som erbjuder utbildning inom områden med kompetensbrist, behöver långsiktiga förutsättningar. Folkhögskolorna och Naturbruksskolorna spelar en viktig roll för de som inte fullföljt studier och fungerar som integrationsmotorer, där deltagare lär sig svenska och skaffar yrkeskompetens. För att möta behoven i bristyrken bör samarbetet mellan regionen, näringslivet och utbildningsaktörer stärkas, liksom satsningar på gymnasiala lärlingsanställningar och omställningsutbildningar för arbetskraften. För att bättre anpassa arbetsmarknadsåtgärder till lokala förutsättningar bör regionens arbetsmarknadsansvar utökas och

föras närmare befolkningen. Samtidigt är det nödvändigt att agera mot kompetensutvisningar och de negativa effekter som försörjningskrav kan ha på landets konkurrenskraft.

En stark infrastruktur i Västra Götaland är en förutsättning för att hela Sverige ska funka

För att möta framtidens kompetensbehov är det en prioritet att stärka bredbandsinfrastrukturen och kollektivtrafiken mellan bostäder, arbetsplatser och utbildningsinstitutioner. Genom bättre kommunikationer sänker vi pendlingsströskeln och främjar rörligheten på arbetsmarknaden, vilket ger fler möjligheten att välja var och hur de vill bo och arbeta. Smidig och punktlig kollektivtrafik är avgörande för att få fler att välja bort bilen. För att åstadkomma detta krävs nya järnvägar, upprustning av spår och fler busslinjer över hela Västra Götaland, så att samtliga kommuner har goda pendlingsmöjligheter.

Efter många års arbete för en ny järnväg i Västsverige är vi nu ett steg närmare. Beslutet om sträckan Göteborg-Borås är ett historiskt framsteg som inte bara stärker Västsverige, utan också knyter samman Jönköping och övriga Sverige. Den nya järnvägen kommer göra det enklare för boende att ta sig till jobb, företag att rekrytera och säkerställa Landvetterflygplats som internationell knutpunkt. Med en ny tågstation på Landvetter flygplats kopplar vi ihop kollektivtrafiken på marken med den i luften, och binder samman nationella och internationella resor. Då infrastruktursatsningar tar tid är det avgörande att beslut fattas nu. Detta är en investering för framtiden, och det är av största vikt att Trafikverket och västsvenska aktörer samarbetar intensivt för att hålla tidsschemat.

Den västsvenska infrastrukturen har inte hållit jämna steg med Västsveriges snabba tillväxt, vilket skapar hinder för både invånare och företag. Växelfel, spårproblem och tekniska haverier hindrar människor från att nå sina mål och påverkar samhällsekonomi negativt. Göteborgs hamn, som hanterar 30 procent av Sveriges export och är en central knutpunkt för både Sverige och Norge, betonar ytterligare behovet av nya stambanor. VGR måste påverka regeringen för att säkerställa att infrastrukturinvesteringar prioriteras i Västsverige, så att vår röst blir hörd. Utan en fungerande infrastruktur i Västsverige stannar Sverige.

Prioriteringar inom Västra Götaland ligger fast och bör göra så framledes med bland annat;

- Ny Stambana Göteborg-Borås-Jönköping
- Fyra spår Göteborg-Alingsås, Västra Stambanan
- Oslo-Göteborg-Hamburg – del av TEN-T

En hållbar finansieringsmodell är central. VGR bör överväga alternativa finansieringslösningar som vägavgifter för att påskynda utvecklingen inom infrastruktur och kollektivtrafik. Minst hälften av kollektivtrafikens kostnader bör långsiktigt finansieras av användarna, medan resterande del subventioneras via skatter.

STÄRK BARN OCH UNGAS HÄLSA

Psykisk hälsa bland barn och unga har blivit en alltmer pressande fråga i vårt moderna samhälle. Faktorer som sociala medier, skolstress och pandemins påverkan har lett till en ökning av psykiska problem bland unga. Vård- och skolinstanser tillsammans måste se till att främja ungas psykiska hälsa genom att aktivt och medvetet stärka deras skyddsfaktorer. Men även det civila samhället spelar en avgörande roll för att främja hälsa, lärande och trygghet bland barn och unga. Deltagande i föreningsliv och kulturella aktiviteter bygger starka gemenskaper som främjar värden som jämställdhet, respekt och en öppen samhällskultur. Möjligheterna för offentlig sektor att teckna olika avtal är många, inklusive reserverad upphandling för idéburna organisationer samt ingå idéburna offentliga partnerskap (IOP). Inför 2025 sjsätter Västra Götalandsregionen viktiga läsförfrämjande insatser, både via Västra Götalands bildningsförbund och SISU. Insatser som är viktiga för att få fler att fullfölja sina studier och stärka barn och ungas hälsa. Vi möjliggör också för fler kulturupplevelser för unga i hela Västra Götaland och förstärker kraftigt stödet till K-peng unga, ett stöd till unga kulturutövare.

Den operativa hälso- och sjukvårdens budget har avsatt medel för att finansiera utredning avseende ett barn- och ungdomsvårdsprogram, en förlängning av nuvarande barnhälsovårdsprogram VGR ska påbörja utvecklingen av en länsgemensam samverkan för barn och unga mellan region och kommun, och säkerställa en tydlig plan för att implementera det nationella hälsovårdsprogrammet för barn och unga upp till 20 års ålder. Målet är att förbättra samverkan mellan befintliga aktörer för att främja barns och ungdomars hälsa och välmående, med särskilt fokus på barn och unga med särskilda behov samt övergången till vuxenvård.

För att möta den oroande statistiken inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP), krävs handling. För att minska väntetiderna måste insatser komma från flera olika håll och ske i samverkan. Därför föreslår vi att regionen inför vårdval inom den öppna specialiserade barn- och ungdomspsykiatri enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Detta innebär ett samarbete mellan regionens egna verksamheter och privata aktörer för att tillgodose barnens och deras familjers behov på ett effektivt sätt. Det är samtidigt viktigt att understryka att samverkan inom hälso- och sjukvården för barn och unga måste ske på alla vårdnivåer. Ansvarsfördelningen måste vara tydlig och samarbetet mellan Elevhälsan, primärvården, vårdval BUP inom öppenvården samt den specialiserade psykiatriska slutenvården på sjukhusen måste aktivt främjas.

INVÅNARNAS TILLGÅNG TILL VÅRD SKA ÖKA

Vi måste öka genomförandekraften i strategin för omställningen av hälso- och sjukvården. Med en åldrande befolkning och ökade möjligheter att diagnostisera och behandla sjukdomar står vi inför svåra etiska dilemman och behovet av prioriteringar i det offentliga åtagandet. För att skapa en relevant och tillgänglig hälso- och sjukvård måste vi anpassa vården till vår tid.

Korta köerna till specialiserad vård i Västra Götaland väntar 90 000 personer i vårdkö, och även om regionens egna sjukhus spelar en central roll, behöver vi överväga fler lösningar. Här kan privata vårdgivare avlasta den offentliga vården och korta väntetiderna. Alla insatser behövs för att korta köerna – invånarna i Västra Götaland ska få vård i tid och på rätt plats.

Med de 500 miljoner kronor som Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade om i oktober för upphandling av vård finns nu en tillgänglighetspott om totalt 2,1 miljarder kronor. Dessa medel ska användas av nämnden för att tilldela både regionens sjukhus och privata vårdgivare resurser för att minska vårdköerna och säkerställa att fler invånare får vård i tid. Utan dessa satsningar saknas resurser för att minska köerna, och ändå når Västra Götalandsregionen inte ens 75 procent vad gäller vårdgarantin för sina invånare.

I denna tilläggsbudget utökas Operativa hälso- och sjukvårdsnämndens regionbidrag med 623 miljoner kronor för vidare fördelning i syfte att förbättra tillgängligheten till specialistsjukvård för invånarna i Västra Götaland. En avgörande förutsättning för det fortsatta arbetet är ett ökat fokus på regiongemensamma prioriteringar och genomförandet av sjukhusens beslutade åtgärdsplaner. För att nå målet om en nära och tillgänglig vård krävs en stärkt samverkan mellan sjukhus och primärvård samt ett ökat tempo i omställningsarbetet, samtidigt som sjukvårdens hälsofrämjande uppdrag lyfts fram.

Mellan 2015 och 2023 minskade antalet patienter som helt behandlas inom specialistvården med 9 053, medan antalet kroniker som får sin vård i primärvården ökade med 259 480 personer. För att minska trycket på akutmottagningarna och öka tillgängligheten till specialiserad vård på sjukhusen måste vårdcentralerna stärkas. Många söker sig till sjukhusen för besvär som primärvården hade kunnat hantera – om tillgängligheten vore bättre. Den operativa hälso- och sjukvårdsnämnden har därför beslutat att tillföra 300 miljoner kronor till primärvården för 2025, en nödvändig satsning för att säkra den nära vården för invånarna.

Fast läkarkontakt på vald vårdcentral är hälso- och sjukvårdens ryggrad

Valet av vårdcentral och möjligheten till en fast vårdkontakt är utgör grunden för att skapa trygghet och kontinuitet i vården. Fysioterapi har också till stor del flyttats från sjukhusen till Vårdval Rehab, vilket är en viktig del i omställningen till nära vård. Nyligen gav VGR grönt ljus för att utreda hur vårdcentraler kan skraddarsy sitt vårdutbud efter lokala förutsättningar och behov. Detta framsteg, drivet av Centerpartiet, syftar till att säkerställa att fler invånare får tillgång till vård på hemmaplan, oavsett bostadsort. För en region, med varierande behov och geografiska förutsättningar, är detta en mycket positiv utveckling då det öppnar upp möjligheten att etablera mindre vårdcentraler, såsom läkarmottagningar, men också vårdcentraler med mer specialiserade vårduppdrag.

För att vården ska bli mer tillgänglig behöver öppettiderna på vårdcentralerna bli mer flexibla och vi behöver bli bättre på att nyttja ny teknik. Digitala kallelser, bokningssystem, chatbotar och vårdmöten är bara några exempel som gör att fler kan få hjälp fler tider på dygnet, och utan att behöva ta ledigt och resa långa vägar till vården. Genom att fler nyttjar tekniken ökar vi tillgängligheten för de patienter som verkligen är i behov av fysiska besök.

Utveckla närsjukhusen till knypunkter för lokala vårdbehov

Det är viktigt att säkerställa att det finns välutrustade vårdenheter spridda över hela Västra Götaland. Därför förespråkar vi etableringen av noder för nära vård där vårdcentralen utgör navet och förstärks med olika specialistmottagningar.

Vi vill se en struktur där primärvårdsenheter som exempelvis vårdcentraler, rehabiliteringsenheter, dietistverksamheter, mödravårdscentraler (MVC) och mottagningar för Unga psykiska hälsa (UPH) samlas, tillsammans med specialistenheter inom områden såsom barn- och ungdomsmedicin (BUM), gynekologi, hjärtsjukvård, ögonsjukvård etc. Det är genom en sådan integrerad struktur som vi kan säkerställa en högkvalitativ och tillgänglig vård för invånarna i Västra Götalands alla delar.

- För att öka tillgängligheten till lab och röntgen för invånarna i Lidköping under kvällar och helger har Skaraborgs Sjukhus ett uppdrag att etablera en Närakut vid Lidköpingssjukhus.
- För att trygga vården för invånarna på Hisingen har vi initierat en förlängning av avtalet med Capio Lundby. Capio Lundby sjukhus har under många år varit en viktig resurs för regionens samlade vårdutbud. Dessutom vill vi initiera en upphandlingsprocess av vården vid Högsbo närsjukhus då lokalerna inte nyttjas fullt ut.
- För att utveckla vården vid Dalslands, Lysekil och Strömstad sjukhus till noder för nära vård krävs ny upphandling. Efter ett initiativ av Centerpartiet har nu arbetet startat upp och en hearing med intresserade vårdaktörer är genomförd.

- Utveckla specialistsjukhusen i Lidköping, Uddevalla, Skene, Alingsås och Angered etc till centrala knutpunkter för lokala vårdbehov. Ge specialistsjukhusen fler uppdrag från akutsjukhusen och möjliggör att patienter även kan få delar av sitt primärvårdsbehov tillgodosett.

För att effektivisera vårdflödet är det avgörande att fokusera på att patienter tas om hand på rätt vårdnivå. Stuprörsmantaliteten som råder måste brytas ned för att istället främja en helhetssyn inom vården. Förbättrad samverkan mellan vårdcentralerna, sjukhusen och kommunerna har aldrig varit viktigare. Denna samverkan är avgörande för att möjliggöra smidig hemgång för patienter som är redo att skrivas ut och för att sjukhusen ska kunna öka sin produktivitet och minska överbeläggningen.

Samordna den mobila vården för att rädda fler liv

Genom att samordna ambulanser och andra mobila vårdteam som rullar på vägarna kan vi förbättra akutvården för alla. Många ambulanser används idag för mindre akuta fall, vilket leder till längre väntetider för de som verkligen behöver akut hjälp. Om vi förstärker samarbetet mellan ambulanser, hemsjukvård och andra mobila vårdteam, kan resurserna användas mer effektivt – så att de som behöver akut hjälp får den i rätt tid. Erfarenheter från andra delar av Västra Götaland, som Fyrbodalen, visar att samverkan inte bara sparar tid utan också räddar liv. Samarbeten som IVPA (I Väntan På Ambulans), där kommunala sjuksköterskor rycker ut vid akuta sjukdomsfall, har ökat tryggheten – särskilt på landsbygden – och gett fler möjlighet att få hjälp i hemmet.

För att stärka akutvården har den operativa hälso- och sjukvårdsnämnden avsatt 150 miljoner kronor till sjukhusen för 2025. Men för att skapa en verkligt hållbar förbättring krävs mer än resurser. Vi behöver bryta de gamla strukturerna och istället skapa en vård som hänger ihop – så att vi får rätt hjälp i rätt tid. Vi behöver också utbilda fler distriktsläkare och säkerställa tillräcklig bemanning på våra akutmottagningar.

Smart och innovativ vård driven av hälsodata och AI

För att uppnå en personcentrerad, proaktiv och effektiv hälso- och sjukvård måste Västra Götalandsregionen främja användningen av artificiell intelligens (AI) och digitalisering. Sverige ligger idag efter många konkurrentländer när det gäller offentliga investeringar inom AI-området. Genom att öka användningen av hälsodata och AI-teknik kan vi både främja forskning och innovation samt förbättra patienternas tillgång till vård. Exempel på hur AI kan förbättra vården inkluderar administrativa AI-robotar och AI-assisterad diagnos, som har stor potential att effektivisera vårdprocesser och minska väntetider. För att ge patienter mer personcentrerad vård behöver vi också satsa på precisionsmedicin, vilket gör det möjligt att erbjuda individanpassade behandlingar baserade på genetiska framsteg. Samtidigt är det viktigt att invånarna tar ett större ansvar för sin egen hälsa. Den digitala utvecklingen har stor potential att revolutionera hur vi följer och förbättrar hälsan, vilket gör det möjligt för människor att utöva bättre egenvård och ha närmare kontakt med sina vårdgivare.

Ett bra exempel på utveckling är NU-sjukvårdens nya hybridsal, invigd i november 2024. Denna operationssal, utrustad med avancerad röntgenteknik, innebär ett stort framsteg för kärllkirurgin. NU-sjukvården är det första länssjukhuset i VGR med en sådan sal, som annars endast finns på SU i Göteborg och ett fåtal större sjukhus i Sverige. Den nya hybridsalen gör stor skillnad vid akuta kärllkirurgiska ingrepp, där varje minut räknas – ett initiativ drivet fram av Centerpartiet tillsammans med Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna under förra mandatperioden.

MEDARBETARNAS ENGAGEMANG OCH LEDARSKAPET: NYCKELN TILL EN GOD VÅRD

Hälso- och sjukvården står, liksom många andra sektorer, inför betydande kompetensutmaningar. För att rekrytera och behålla medarbetare långsiktigt behöver VGR skapa attraktiva arbetsplatser där karriär- och kompetensutveckling prioriteras. Vi behöver rikta fokus mot att behålla befintliga medarbetare och att arbeta uthålligt och långsiktigt med kompetensutveckling och omställning. Uppgiftsväxling är ett måste för ta tillvara alla medarbetares potential och kompetens. Goda arbetsvillkor och god organisatorisk arbetsmiljö, moderna anställningar och fler karriärvägar för vårdens medarbetare är en förutsättning för att personalen ska känna större engagemang i sitt yrke. Erfarenhet och kompetens ska avspeglas i löneutvecklingen.

För att säkerställa goda arbetsvillkor och upprätthålla hög kvalitet inom vård och omsorg har Västra Götalandsregionen satt ett normtal på 10-35 medarbetare per chef som en riktlinje. Detta normtal ska tillämpas på alla chefsnivåer för att minska arbetsbelastningen och ge cheferna bättre förutsättningar att leda sina team effektivt.

I samverkan med lärosätena ska utbildningsuppdraget få ökat fokus, och insatser för att locka äldre, erfarna medarbetare att stanna kvar i vården behöver intensifieras. Verktyg och metoder för att bättre tillvarata seniora medarbetares erfarenhet har redan utvecklats, men nu krävs att dessa möjligheter sprids och tillämpas brett inom regionen. För att ta vara på seniora medarbetares kompetens, erfarenhet och kunnande satsar vi 10 miljoner kronor på att utveckla och fortsätta finansiera mentorskap. Genom ett verksamhetsanpassat och strukturerat stöd till nya, erfarna kollegor får dessa möjlighet att utveckla sin professionella kompetens och bli trygga i sin yrkesroll.

För att balansera sjukhusens verksamhet och ekonomi utan att skära ned på kritiska områden som ambulansvård, barn- och ungdomspsykiatri, och barnoncervård, är det avgörande att sjukhusen effektiviserar sina administrativa processer. Mindre byråkrati och administration innebär mer tid för patienterna, och våra resurser kan då användas mer effektivt där de gör störst nytta.

Västra Götalandsregionens ekonomi

Regeringens budgetproposition för 2025, presenterad den 19 september, innebär ökade generella statsbidrag om 330 miljoner kronor för Västra Götalandsregionen. En ny skatteunderlagsprognos från SKR ger dessutom 383 miljoner kronor mer i skatteintäkter än vad som beräknades i april. Samtidigt visar en uppdaterad pensionsprognos på ökade kostnader för pensionerna om 130 miljoner kronor. Sammantaget har det ekonomiska utrymmet för 2025 ökat med 583 miljoner kronor jämfört med prognoserna i juni, vilket kräver vissa justeringar i den nuvarande budgeten.

Västrafik AB (VT) lämnar varje år i december en långtidsprognos för kommande tre år. Långtidsprognosen är en del av planeringsunderlaget och Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden (IKN) tilldelas regionbidrag i regionfullmäktiges budget där hänsyn tagits till VTs långtidsprognos. VT justerade ned långtidsprognosen med 200 miljoner kr beroende på lägre kostnadsindex och lägre räntor inför regionfullmäktiges budget 2025 som beslutades i juni. För 2025 och 2026 gjordes en justering av IKNs regionbidrag men för 2027 missades det att ta bort 200 miljoner kr. Inför 2025 har VT ytterligare reviderat sin budget beroende på lägre kostnadsindex och lägre räntor. Därmed har VT ett lägre behov av driftbidrag för 2025 än vad tidigare prognosticerats, 6 223 miljoner kr, skillnaden uppgår till 100 miljoner kr för 2025. Därigenom kan IKNs regionbidrag för 2025 minskas med motsvarande belopp.

Fördelning regionbidrag för 2025

Operativa hälso- och sjukvårdsnämndens (OSN) regionbidrag utökas med 623 miljoner kronor för vidare fördelning i syfte att förbättra tillgängligheten till specialistsjukvård för invånarna i Västra Götaland. En avgörande förutsättning för det fortsatta arbetet är ett ökat fokus på regiongemensamma prioriteringar och genomförandet av sjukhusens beslutade åtgärdsplaner. För att nå målet om en nära och tillgänglig vård krävs en stärkt samverkan mellan sjukhus och primärvård samt ett ökat tempo i omställningsarbetet, samtidigt som sjukvårdens hälsofrämjande uppdrag lyfts fram.

Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden (OSN) regionbidrag utökas med ytterligare 50 miljoner kr för att finansiera förstärkt rättspsykiatrisk vård.

Regionstyrelsens (RS) regionbidrag utökas med 10 miljoner kronor för att fortsätta finansiera projektet mentorskap. Det handlar om att ta vara på seniora medarbetares kompetens, erfarenhet och kunnande. Genom ett verksamhetsanpassat och strukturerat stöd till nya, oerfarna kollegor får dessa möjlighet att utveckla sin professionella kompetens och bli trygga i sin yrkesroll.

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämndens (IKN) regionbidrag minskas med 100 miljoner kronor för 2025 med anledning av att Västrafik har ett lägre behov av driftbidrag för 2025 än vad tidigare prognosticerats, samt med 200 miljoner kronor för 2027 med hänvisning till felaktig budgetering i junibudgeten.

Ekonomitabeller

Regionbidrag

	2024	2025	2026	2027
	Budget	Plan	Plan	Plan
Hälso- & sjukvård	49 941,6	53 660,6	54 320,4	55 803,7
Strategisk SN	75,0	129,5	131,5	135,8
Operativ SN	49 727,7	53 389,5	54 045,2	55 519,4
Delregionala nämnderna	138,9	141,6	143,7	148,4
DRN N:a	25,7	26,2	26,6	27,5
DRN S:a	20,6	21,0	21,3	22,0
DRN Ö:a	17,2	17,5	17,8	18,4
DRN V:a	21,5	21,9	22,2	23,0
DRN Gbg	53,9	54,9	55,8	57,6
Regional utveckling	8 499,1	8 619,6	9 114,4	9 684,1
Miljö- och regionutvecklingsnämnden	977,2	995,8	1 023,2	1 058,9
Kulturnämnden	1 165,4	1 253,5	1 272,3	1 314,3
Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden	6 356,6	6 370,3	6 818,9	7 310,9
Serviceverksamheter	741,3	1 157,1	1 080,4	1 080,4
Styrelsen för fastighet, stöd och service	661,2	1 065,5	987,4	984,3
Styrelsen för logistik	58,7	69,8	70,9	73,2
Nämnd Hälsan & stressmedicin	21,4	21,8	22,2	22,9
Regiongemensamt	11 173,2	7 272,2	6 172,5	7 138,4
Regionfullmäktige	96,2	98,1	99,5	102,8
Regionstyrelsen	4 488,4	4 084,8	4 151,8	4 296,0
Regionstyrelsen	3 138,3	2 627,8	2 667,2	2 755,3
Personalutskottet	1 335,3	1 420,7	1 442,0	1 489,6
Hållbarhetsutskottet	14,8	36,3	42,5	51,2
Revisorskollegiet	27,4	28,3	28,7	29,6
Patientnämnderna	27,9	28,4	28,8	29,8
Arkivnämnden				
Koncernbanken	-302,1	-302,1	-302,1	-302,1
Moderförvaltningen	6 835,4	3 334,8	2 165,8	2 982,3
TOTALT	70 355,3	70 709,6	70 687,7	73 706,5

Resultaträkning

Resultaträkning (mnkr)	2025	2026	2027
Verksamhetens intäkter, inkl riktade statsbidrag	16 281	16 769	17 272
varav riktade statsbidrag	3 000	3 000	3 000
Verksamhetens kostnader, exkl av- och nedskrivningar	-81 979	-82 960	-85 504
Avskrivningar och nedskrivningar	-3 600	-4 000	-4 300
Verksamhetens nettokostnad	-69 298	-70 191	-72 532
Skatteintäkter	57 420	60 112	62 793
Kommunalekonomisk utjämning inkl generella statsbidrag	14 348	14 223	14 263
varav generella statsbidrag	6 854	6 720	6 921
Finansiella intäkter	90	90	90
Finansiella kostnader	-1 502	-588	-1 264
ÅRETS RESULTAT	1 058	3 647	3 350

Balansräkning

Balansräkning (mnkr)	2025	2026	2027
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	1 325	1 339	1 359
Byggnader och Mark	26 414	27 925	30 114
Maskiner och inventarier	13 321	15 696	18 687
Finansiella anläggningstillgångar	1 100	1 100	1 120
Summa anläggningstillgångar	42 160	46 060	51 280
Bidrag till infrastruktur	313	268	223
Omsättningstillgångar			
Förråd	600	600	600
Kortfristiga fordringar	7 600	7 700	7 900
Kortfristiga placeringar	27 616	26 667	27 151
Kassa och bank	500	500	500
Summa omsättningstillgångar	36 316	35 467	36 151
SUMMA TILLGÅNGAR	78 789	81 795	87 654
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Årets resultat	1 058	3 647	3 350
Övrigt eget kapital	14 788	15 846	19 493
varav resultatutjämningsreserv	165	165	165
Summa eget kapital	15 846	19 493	22 843
Avsättningar			
Avsättning pensioner	39 670	39 776	40 754
Övriga avsättningar	4 700	4 800	4 900
Summa avsättningar	44 370	44 576	45 654
Skulder			
Långfristiga skulder	4 945	4 945	4 945
Kortfristiga skulder	13 628	12 781	14 212
Summa skulder	18 573	17 726	19 157
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	78 789	81 795	87 654

Beslutspunkter

Regionfullmäktige beslutar följande:

- 1) Att fastställa tilläggsbudget för 2025 samt plan för 2026-2027 i enlighet med Centerpartiets förslag.
- 2) Fastställa regionbidrag till styrelser, nämnder och verksamheter för 2025 i enlighet med Centerpartiets förslag till tilläggsbudget.
- 3) Operativa hälso- och sjukvårdsnämndens (OSN) regionbidrag utökas med 623 miljoner kronor för vidare fördelning i syfte att förbättra tillgängligheten till specialistsjukvård för invånarna i Västra Götaland. En avgörande förutsättning för det fortsatta arbetet är ett ökat fokus på regiongemensamma prioriteringar och genomförandet av sjukhusens beslutade åtgärdsplaner. För att nå målet om en nära och tillgänglig vård krävs en stärkt samverkan mellan sjukhus och primärvård samt ett ökat tempo i omställningsarbetet, samtidigt som sjukvårdens hälsofrämjande uppdrag lyfts fram.
- 4) Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden (OSN) regionbidrag utökas med ytterligare 50 miljoner kr för att finansiera förstärkt rättspsykiatrisk vård.
- 5) Regionstyrelsens (RS) regionbidrag utökas med 10 miljoner kronor för att fortsätta finansiera projektet mentorskap. Det handlar om att ta vara på seniora medarbetares kompetens, erfarenhet och kunnande. Genom ett verksamhetsanpassat och strukturerat stöd till nya, oerfarna kollegor får dessa möjlighet att utveckla sin professionella kompetens och bli trygga i sin yrkesroll.
- 6) Infrastruktur- och kollektivtrafiknämndens (IKN) regionbidrag minskas med 100 miljoner kronor för 2025 med anledning av att Västtrafik har ett lägre behov av driftbidrag för 2025 än vad tidigare prognosticerats, samt med 200 miljoner kronor för 2027 med hänvisning till felaktig budgetering i junibudgeten.
- 7) Resultat- och balansräkning fastställs i enlighet med Centerpartiets förslag till tilläggsbudget
- 8) Berörda nämnder och styrelser ska fastställa reviderade detaljbudgetar senast den 31 januari 2025